

LIEFDE NAAR GOD TOE

De oprichter van het chassidische Jodendom, rabbijn ben Eliëzer, zei ooit: 'Onze liefde tot God zou veeleer als de liefde tussen broer en zuster, of als die tussen moeder en kind moeten zijn dan als de liefde tussen man en vrouw of tussen geliefden. De eersten laten hun liefde openlijk zien, terwijl de laatsten hun liefde niet aan de buitenwereld tonen.

Wij zouden ons niet moeten storen aan hen die zeggen dat wij onze liefde voor God alleen in de Synagoge of thuis mogen tonen en niet op straat of op openbare plaatsen. In Hooglied (8:1) vertelt de dichter ons immers: 'Was jij maar mijn broertje, dronk jij nog maar aan mijn moeders borst. Als ik je dan vond, daar buiten, dan kuste ik jou, en niemand zou me verachten.'" (NBV21).

De uitspraak van rabbijn ben Eliëzer is zeker interessant maar ook opmerkelijk, vooral als het aankomt op zijn verwijzing naar Hooglied. Hooglied is zo'n Bijbelboek die velen wel vaag kennen maar slechts enkelen zich voor interesseren. Wat doet zo'n boek over de liefde tussen een jonge man en vrouw, met een erotisch tintje erbij, eigenlijk in de canon? En ja veel lezers door de geschiedenis heen hebben zich dat afgevraagd, zozeer zelfs dat Rabbi Aqiba de plaats van het boek in de Joodse canon zelfs tot in 90 na Chr. op het Concilie van Jamnia met kracht moest verdedigen. Rabbi Aqiba pleitte voor een allegorische benadering van Hooglied die in de eeuwen daarna zowel binnen het Jodendom als een Christendom een grote impact op het interpreteren van het boek had.

De allegorische benadering ging ervan uit dat de relatie tussen man en vrouw in Hooglied symbool stond voor de relatie tussen God en zijn volk (het Christendom interpreteerde dit als de relatie tussen Christus en de kerk). Dit is ook hoe rabbijn ben Eliëzer Hooglied 8:1 lijkt te benaderen wanneer hij spreekt over het openbaar maken van onze liefde naar God toe. In de eerste verzen van Hooglied 8 wenst de jonge vrouw die verlangt naar de jonge man, dat hij haar broer was, in figuurlijke zin, zodat hun liefde in het openbaar kon worden getoond. Ongetrouwde geliefden konden dit namelijk niet (het zuigen aan dezelfde borsten van de moeder illustreert het vertrouwd-zijn en het hebben van een natuurlijke omgang met elkaar). Dit werd niet geaccepteerd, men kon op deze manier veracht worden in de maatschappij van toen. De liefde moest verborgen blijven.

Veel theologen leggen Hooglied vandaag niet meer op een allegorische manier uit. Men ziet het boek voor wat het is: Israëlitische liefdespoëzie waarin de liefde als een gave van God naar voren komt. Maar ongeacht hoe je Hooglied precies interpreteert, doet de uitspraak van rabbijn ben Eliëzer ons toch nadenken. Het doet ons de vraag stellen wat liefde naar God toe tonen eigenlijk is en hoe men dat zou moeten doen.

Wij leven in een postmoderne maatschappij waarin het gevoel van de mens een belangrijke rol is gaan spelen. Daarom koppelen we het begrip van de liefde vaak aan bepaalde emoties. Liefde is genegenheid, liefde is passie, liefde is je goed of thuis voelen bij een persoon et cetera. Het houden van God in de Bijbel draait minder om gevoel en is veel praktischer. Liefde naar God toe toon je door je daden, door Gods wil te doen en zijn leefregels op te volgen, dit is zowel zichtbaar in het Oude (door gehoorzaam te zijn aan het verbond, geen andere goden te aanbidden, zie ook o.a. psalm 40:9) als het Nieuwe Testament (zie o.a. Johannes 14:15,23).

En dit doet men niet om er zelf beter van te worden maar door anderen te dienen zoals Jezus dat gedaan heeft. En wanneer we het tonen van liefde aan God op die manier zien, dan wordt het een stuk makkelijker dit in het openbaar te doen. Niet alleen binnen onze familiekring of in de kerk, maar ook naar onze medemens op straat toe. Het onderwerp van de gebedsweek is 'getuigen zijn'. Het is vandaag niet makkelijk een getuigen te zijn, we houden ons geloof en onze liefde naar God toe graag verborgen. Toch kan het openbaar gemaakt worden, misschien niet direct via onze liefde naar God maar door Gods liefde naar ons handen en voeten te laten geven.

Thirza van den Broek